Active 2080

सुदूरपश्चिम विश्वविद्यालय
शिक्षाशास्त्र सङ्काय

सत्र प्रणालीमा आधारित शिक्षा स्नातक कार्यक्रम

पाठ्यांश शीर्षक : नेपाली भाषा र व्याकरण
विषय सङ्केत नं. : Nep.Ed.123
वर्ष : प्रथम
तह :स्नातक
सत्र : द्वितीय

जम्मा पाठ्यघण्टा : ३
शिक्षण घन्टी : ४८
विषयको प्रकृति : सैद्धान्तिक

१.पाठ्यांश परिचय

प्रस्तुत पाठ्यांश शिक्षाशास्त्र सङ्कायको सत्र प्रणाली (आठ सेमेस्टर) मा आधारित बी.एड.कार्यक्रम अन्तर्गत नेपाली शिक्षा मूल विषय लिई अध्ययन गर्न चाहने विद्यार्थीहरूका लागि तयार पारिएको हो । यसबाट विद्यार्थीहरूमा नेपाली भाषा र व्याकरणसम्बन्धी ज्ञान र सिपको विकास गर्ने दृष्टिकोण राखिएको छ ।

२.उद्देश्य

यस पाठ्यांशको अध्ययनपछि विद्यार्थीहरू निम्नलिखित कुरामा सक्षम हुनेछन् :

क) नेपाली भाषाको उत्पत्ति, विकासक्रम, यसका मोड र विशेषताहरू बताउन,
ख) नेपाली भाषाको वर्तमान स्थिति र यसका प्रमुख विशेषताको वर्णन गर्न,
ग) नेपाली भाषामा व्याकरण परम्परा र यसमा देखा परेका मोड र विशेषताको चर्चा गर्न,
घ) नेपाली वर्णव्यवस्थाको पहिचानगर्न,
ङ) नेपाली भाषाको शब्दवर्ग, रूपायन र व्युत्पादन व्यवस्थाको चर्चा गर्न,
च) नेपाली भाषाका वाक्यकोटि, वाक्यका घटक, कार्य र प्रकारको सविस्तार वर्णन गर्न ।

३. विशिष्ट उद्देश्य र विषयवस्तु

विशिष्ट उद्देश्य	**विषयवस्तु**
क) नेपाली भाषाको उत्पत्तिबारे जानकारी दिन, ख) नेपाली भाषाको विकासक्रमका सन्दर्भमा प्राचीन,मध्यकालीन र आधुनिक नेपाली भाषाको परिचय दिन, ग) नेपाली व्याकरण निर्माणका प्रारम्भिक प्रयासको परिचय दिन, घ) चन्द्रिका व्याकरणको प्रभाव र उपलब्धिको विश्लेषण गर्न, ङ) व्याकरण निर्माणमा भाषावैज्ञानिक पद्धतिका प्रयोग र उपलब्धिको विवेचना गर्न	**एकाइ एक : नेपाली भाषा र व्याकरणको विकासक्रम (पाठ्यघन्टी १०)** १.१ नेपाली भाषाकोउत्पत्ति : संस्कृत, प्राकृत र अपभ्रंश १.२ नेपालीभाषाको विकासक्रम : प्राचीन, मध्यकालीन र आधुनिक नेपालीको चिनारी १.३ नेपाली व्याकरण निर्माणका प्रारम्भिक प्रयास :जे. ए एटन देखि प्राकृत व्याकरणसम्म १.४ चन्द्रिका व्याकरण : प्रभावपरम्परा र उपलब्धि १.५ व्याकरण निर्माणमा भाषावैज्ञानिक पद्धतिको प्रयोग र उपलब्धि : शब्द रचना र वर्णविन्यास : भाषावैज्ञानिक पद्धति (२०३६), समसामयिक नेपाली व्याकरण, (२०४९), नेपाली वाक्य व्याकरण (

	२०५४) ।
(क) भाषिक भेदको परिचय दिन, (ख) भाषा र भाषिका छुट्याउने आधार पहिचान गर्न, (ग) नेपालीका प्रमुख भाषिका र तिनका विशेषता बताउन, (घ) नेपाली भाषाका क्षेत्रीय र सामाजिक भेदको परिचय दिनर तिनका विशेषता बताउन, ङ) भाषाका अन्य भेदको पहिचान गर्न ।	**एकाइ दुई : नेपाली भाषाका भाषिक भेद (पाठ्यघन्टी ७)** २.१. भाषिक भेदको परिचय २.२ भाषा र भाषिका छुट्याउने आधार २.३ भाषिक भेदका प्रकार २.३.१ नेपाली भाषाका क्षेत्रीयभेद र तिनका विशेषता २.३.२नेपाली भाषामा सामाजिक भेद र तिनका विशेषता २.३.३ अन्य भेद
(क) नेपाली उच्चार्य र लेख्य वर्णमालाको पहिचान गर्न, (ख) नेपाली मूल स्वर,द्विस्वर रव्यञ्जन वर्णको संयुक्तताको स्थिति पहिचान गर्न, (घ) नेपाली अक्षरको परिचय र अक्षर छुट्याउने आधार पहिचान शब्दहरूको गरी अक्षरीकरण गर्न ।	**एकाइ तीन : नेपाली वर्णव्यवस्था (पाठ्यघन्टी ५)** ३.१. नेपालीउच्चार्य र लेख्य वर्णमाला ३.२नेपाली भाषाका मूलस्वर र द्विस्वर ३.३ नेपाली व्यञ्जन वर्णहरूको संयुक्तता ३.४ अक्षर र अक्षर छुट्याउने आधार ३.५. नेपाली शब्दहरूमा अक्षरीकरणको स्थिति
(क) शब्दवर्गको परिचयदिई यिनका प्रकार्य र प्रकार बताउन, (ख) नाम, सर्वनाम, विशेषण र क्रियापदको रूपायन प्रक्रिया बताउन, (ग) उपसर्ग, परसर्ग (कृत्, तद्धित र नामधातु), समास तथा द्वित्वका आधारमा हुने व्युत्पादन प्रक्रियाको जानकारी दिन, (घ) तत्सम र तद्भव सन्धिको प्रक्रिया बताउन र पहिचान गर्न ।	**एकाइ ४ : शब्दवर्ग, रूपायन र व्युत्पादन प्रक्रिया (पाठ्यघन्टी ९)** ४.१ शब्दवर्ग, यिनका प्रकार्य र प्रकार ४.२ नाम, सर्वनाम, विशेषण र क्रियापदको रूपायन ४.३ व्युत्पादन प्रक्रिया : ४.३.१ उपसर्ग, परसर्ग : कृत्, तद्धित र नामधातु ४.३.२ समास र द्वित्व ४.३.३. सन्धि प्रक्रिया : तत्सम र तद्भव
(क) लिङ्ग,वचन,पुरुष र आदरबाट हुने सङ्गतिको वर्णन गर्न, (ख) क्रियाकाकाल, पक्ष, भाव, अकरण, वाच्य र प्रेरणार्थकका आधारमा वाक्य निर्माणमा देखा पर्ने परिवर्तनको वर्णन गर्न, (ग) नेपाली वाक्यमा पदक्रमको स्थिति बताउन ।	**एकाइ ५ : नेपाली भाषाका वाक्य कोटिहरू (पाठ्यघन्टी ७)** ५.१ सङ्गति : लिङ्ग, वचन, पुरुष, आदर ५.२ क्रियाकाकाल, पक्ष, भाव, अकरण, वाच्य र प्रेरणार्थक ५.३ पदक्रमको स्थिति
(क) पदावली, यसको संरचना र प्रकार सहित वाक्यका घटकको परिचय दिन, (ख) वाक्यात्मक कार्यकालागि कर्ता, कर्म, पूरक, क्रियापद र क्रियायोगिकको स्थिति पहिल्याउन, (ग) कारकको परिचयदिई यसकाप्रकार बताउन, (घ) विभक्ति र तिनका कार्यको जानकारी दिन र तिनमा सरल र तिर्यकीकरणको स्थिति पहिल्याउन,	**एकाइ छ : वाक्यका कार्य र प्रकार (पाठ्यघन्टी ७)** ६.१ वाक्यात्मककार्य : कर्ता, कर्म, पूरक, क्रियापद र क्रियायोगिक ६.२ कारक र यसका प्रकार ६.३. विभक्ति र यिनको कार्य, विभक्तिमा सरल र तिर्यकीकरणको स्थिति ६.४ वाक्यका संरचनात्मक प्रकार : सरल, संयुक्त र

ङ) वाक्यका प्रकार बताई सरल, संयुक्तमिश्र/संश्लिष्ट वाक्यहरू छुट्याउने आधारहरू पहिचानगर्न ।	मिश्र/संश्लिष्ट वाक्यहरू छुट्याउने आधार

४. शिक्षण प्रक्रिया

प्रस्तुत पाठ्यांश मुख्यतः सैद्धान्तिक प्रकृतिको भएकाले यसको शिक्षणमा व्याख्यान, प्रश्नोत्तर, प्रदर्शन, छलफल, परियोजना, पुस्तकालयकार्य, खोज, कक्षा प्रस्तुति जस्ता विभिन्न विधि अवलम्बन गरिनेछ । शिक्षण कार्यमा यथेष्ट उदाहरणहरूको उपयोगमा र विद्यार्थीहरूको सहभागितामा जोड दिइनेछ । नेपालीभाषा र व्याकरणका विविध पक्षको सविस्तृत जानकारी यसमा अपेक्षितभएकाले सो अनुरूपका पाठ्यसामग्री र पाठपत्रहरूको पठन र छलफलमा विशेष ध्यान दिनुपर्नेछ ।

५. आन्तरिक मूल्याङ्कन ४०%

यस पाठ्यांशको आन्तरिक मूल्याङ्कन शिक्षकद्वारा निम्न गतिविधिहरूको आधारमा सञ्चालन गरिनेछ :

क) **कक्षा गतिविधिहरूमा उपस्थिति र सहभागिता** : ५+५ =१० अङ्क

ख) **मूल्याङ्कन (असाइनमेन्ट) १ : प्रतिबिम्बात्मक टिप्पणीहरू (रिफ्ल्याक्स नोट) र कक्षा प्रस्तुतीकरण** : ५+५=१० अङ्क

(प्रत्येक एकाइको अन्तमा शिक्षकले दिएका २ देखि ४ प्रश्नमा प्रतिबिम्बात्मक टिप्पणीहरू र तीमध्ये कुनै दुईको प्रस्तुतीकरण)

ग) **मूल्याङ्कन (असाइनमेन्ट) २ : अध्ययनपत्र, निबन्ध, परियोजना र अन्तर्वार्ता** : ५+५ =१० अङ्क

(विद्यार्थीहरूले छानेका तथा शिक्षक एव. अन्तर्वार्ताद्वारा अनुमोदित गरिएका विषयहरूमा तार्किक निबन्ध, अध्ययनपत्र वा परियोजना)

घ) **मध्यसत्र परीक्षा** : १० अङ्क

६. बाह्य मूल्याङ्कन ६०%

यस पाठ्यांशको सत्रको अन्त्यमा परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयले निम्नानुसार बाह्य मूल्याङ्कनमा आधारित लिखित परीक्षा सञ्चालन गर्नेछ :

प्रश्नका प्रकारहरू	**सोधिने जम्मा प्रश्नहरू**	**जवाफ दिनु पर्ने प्रश्नहरूको संख्या र छुट्याइएको अंक**	**कुल पूर्णाङ्क**
समूह 'क' बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू	१० ओटा प्रश्न	**१०×१**	**१०**
समूह 'ख' सङ्क्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नहरू	दुइटा अथवासहित ६ ओटा प्रश्न	**६×५**	**३०**
समूह 'ग' लामो उत्तरात्मक प्रश्नहरू	एउटा अथवासहित २ ओटा प्रश्न	**२×१०**	**२०**

७.सन्दर्भ सामग्री (प्रमुख पुस्तक)

अधिकारी, हेमाङ्गराज (२०४९), *समसामयिक नेपाली व्याकरण,* विद्यार्थी पुस्तक भण्डार ।

गौतम, देवीप्रसाद (२०४९), *नेपाली भाषा परिचय,* साझा प्रकाशन ।

पाण्डे, हेमराज (२०५१), *गोरखा भाषा चन्द्रिकाव् याकरण,* साझा प्रकाशन ।

रेग्मी, चूडामणि उपाध्याय (२०२५), *नेपाली भाषाको उत्पत्ति,* साझा प्रकाशन ।

शर्मा, सोमनाथ (२०४०), *मध्यचन्द्रिका,* साझा प्रकाशन ।

सहायक पुस्तक

खतिवडा, लयप्रसाद (२०७५), *नेपाली भाषा र व्याकरण,* स्वयम् ।

खनाल, मोहनप्रसाद (२०६८), *नेपाली भाषाका हजार वर्ष,* राइनो पब्लिकेसन ।

अनिवार्य नेपाली शिक्षण निर्देशन (२०३६), त्रि. वि.पाठ्यक्रम विकास केन्द्र ।

पोखरेल, बालकृष्ण (२०२५), *पाँच सय वर्ष,* साझा प्रकाशन ।

पोखरेल, माधवप्रसाद (२०५४), *नेपाली वाक्यव्याकरण,* एकताबुक्स ।

बराल,टीकादत्त (२०६८), *तत्सम नेपाली शब्दकोश,* विद्यार्थी पुस्तक भण्डार ।

शर्मा, मोहनराज (२०३६), *शब्द रचना र वर्णविन्यास : भाषा वैज्ञानिक पद्धति,* त्रि. वि. पाठ्यक्रम विकास केन्द

शर्मा, सुकुम (२०५६). नेपाली व्याकरणको ऐतिहासिक सर्वेक्षण. साझा प्रकाशन ।

Active 2080

सुदूरपश्चिम विश्वविद्यालय

शिक्षाशास्त्र सङ्काय

सत्र प्रणालीमा आधारित नेपाली शिक्षा स्नातक कार्यक्रम

पाठ्यांश शीर्षक : नेपाली उपन्यास
विषय सङ्केत नं. : Nep.Ed.124
सत्र : द्वितीय
वर्ष : प्रथम
तह :स्नातक

जम्मा पाठ्यघण्टा : ३
शिक्षण घन्टी : ४८
विषयको प्रकृति : सैद्धान्तिक

१. पाठ्यांश परिचय

प्रस्तुत पाठ्यांश शिक्षाशास्त्र सङ्कायको सत्र प्रणाली (आठ सेमेस्टर) मा आधारित बी.एड. कार्यक्रमको नेपाली शिक्षामूल विषय लिई अध्ययन गर्न चाहने विद्यार्थीहरूका लागि तयार पारिएको हो । उपन्याससम्बन्धी सैद्धान्तिक ज्ञान, नेपाली उपन्यासको विकासक्रमको ज्ञानका साथै निर्धारित उपन्यासकारका प्रवृत्तिहरूका ेपहिचान, विश्लेषण र तिनका निर्धारित उपन्यासको विधातात्त्विक विश्लेषणका साथै विशिष्ट पङ्क्तिहरू व्याख्या गर्ने सिपको विकास गर्ने दृष्टिकोण राखिएको छ ।

२.साधारण उद्देश्य

प्रस्तुत पाठ्यांशका अन्तमा विद्यार्थीहरू निम्नलिखित कार्य गर्न सक्षम हुनेछन् :

१. उपन्यासको सैद्धान्तिक परिचय दिन,
२. नेपाली उपन्यासको विकासक्रम, त्यसका मोड र धारागत प्रवृत्तिको वर्णन गर्न,
३. नेपाली उपन्यासका उत्तरवर्ती प्रयोग र प्रवृत्तिहरू पहिल्याउन,
४. नेपाली उपन्यासका प्रवृत्तिगत विशेषता ठम्याउन,
५. निर्धारित उपन्यासहरूको आस्वादन, बोध तथा विवेचना गर्न ।

३.विशिष्ट उद्देश्य तथा पाठ्यविषय

विशिष्ट उद्देश्य	पाठ्यविषय
क) उपन्यासको सैद्धान्तिक परिचय दिन, ख) उपन्यासका संरचनात्मक तत्त्वहरूको वर्णनगर्न, ग) विभिन्न आधारमा उपन्यासको वर्गीकरण गर्न, घ) अन्य विधासँग उपन्यासको सम्बन्ध बताउन ।	**एकाइ एक : उपन्यास सिद्धान्त(पाठ्यघन्टी-७)** १.१ उपन्यासको परिचय तथा परिभाषा १.२ उपन्यासको विधागत स्वरूप १.३ उपन्यासका संरचनात्मक तत्त्वहरू १.४ उपन्यासको वर्गीकरण : विषयवस्तुगत र तत्त्व प्रधानतागत) १.५ अन्य विधा (कथा, जीवनी नाटक र महाकाव्य)सँग उपन्यासको सम्बन्ध
क) आधुनिक नेपाली उपन्यासको पृष्ठभूमिको वर्णन गर्न,	**एकाइ दुई : नेपाली उपन्यासको विकासक्रमको रूपरेखा (पाठ्यघन्टी-८)**

ख) आधुनिक नेपाली उपन्यासका धारागत प्रवृत्ति पहिचान गरी तिनका विशेषता पहिल्याउन, ग) प्रयोगवादोत्तर प्रवृत्तिको परम्पराको निरन्तरता र नवप्रयोगशीलताकाविशेषता पहिल्याउन ।	२.१ आधुनिक नेपाली उपन्यासको पृष्ठभूमि (प्राथमिकर माध्यमिक कालीन चेष्टा) २.२ आधुनिक काल : २.२.१ प्रमुख धारागत (सामाजिक यथार्थवादी, स्वच्छन्दतावादी,मनोविश्लेषणात्मक, प्रगतिवादी, प्रयोगवादी) प्रवृत्ति २.२.२ प्रयोगवादोत्तर प्रवृत्ति : परम्पराको निरन्तरता र नवप्रयोगशीलता
क) निर्धारित उपन्यासकारहरूको परिचय दिन, ख) निर्धारित उपन्यासकारहरूका प्रवृत्तिगत विशेषताहरू पहिल्याउन, ग) विभिन्न कोणबाट निर्धारित उपन्यासहरूको विश्लेषण गर्न, घ) उपन्यासका विशिष्ट पङ्क्तिहरूको व्याख्या गर्न ।	**एकाइ तीनः आधुनिक नेपाली उपन्यासका प्रमुख उपन्यासकार र तिनका निर्धारित उपन्यासको विवेचना १ (पाठ्यघन्टी-१२)** ३.१ उपन्यासकार लैनसिंह बाङ्देलर उनको 'मुलुक बाहिर' उपन्यास ३.१.१उपन्यासकार वाङदेलको परिचय र प्रवृत्तिगत विशेषताहरू ३.१.२'मुलुक बाहिर' उपन्यासको संरचना, कथानक, चरित्र, पर्यावरण, सारवस्तु, भाषाशैली र शीर्षक सार्थकताको कोणबाटव्याख्याविश्लेषण ३.१.३ विशिष्ट पङ्क्तिहरूकोव्याख्या (पूर्वसन्दर्भ, अन्तर्वस्तु, भाषा आदि) ३.२ उपन्यासकार विश्वेश्वरप्रसाद कोइराला र उनको 'नरेन्द्र दाइ' उपन्यास ३.२.१ उपन्यासकार कोइरालाकोपरिचय र प्रवृत्तिगत विशेषताहरू ३.२.२'नरेन्द्र दाइ' उपन्यासको संरचना, कथानक, चरित्र, पर्यावरण, सारवस्तु, भाषाशैली र शीर्षक सार्थकता कोणबाट व्याख्या विश्लेषण ३.२.३ विशिष्ट पङ्क्तिहरूको व्याख्या (पूर्वसन्दर्भ, अन्तर्वस्तु, भाषा आदि)
क) निर्धारित उपन्यासकारहरूको परिचय दिन, ख) निर्धारित उपन्यासकारहरूका प्रवृत्तिगत विशेषताहरू पहिल्याउन, ग) विभिन्न कोणबाट निर्धारित उपन्यासको विश्लेषण गर्न, घ) उपन्यासका विशिष्ट पङ्क्तिहरूको व्याख्या गर्न ।	**एकाइ चार : आधुनिक नेपाली उपन्यासको प्रमुख उपन्यासकार र तिनका निर्धारित उपन्यासको विवेचना–२ (पाठ्यघन्टी-१२)** ४.१ उपन्यासकार पारिजात र उनको 'अनिदो पहाडसँगै' उपन्यास ४.१.१ उपन्यासकार पारिजातको परिचय र प्रवृत्तिगत विशेषताहरू ४.१.२ 'अनिदो पहाडसँगै' उपन्यासको संरचना, कथानक, चरित्र, पर्यावरण, सारवस्तु, भाषाशैली र शीर्षक सार्थकताको कोणबाट व्याख्या विश्लेषण ४.१.३ विशिष्ट पङ्क्तिहरूको व्याख्या(पूर्वसन्दर्भ, अन्तर्वस्तु, भाषा आदि) ४.२ उपन्यासकार नयनराज पाण्डे र उनको 'उलार' उपन्यास ४.२.१ उपन्यासकार पाण्डेको परिचय र प्रवृत्तिगत विशेषताहरू ४.२.२ 'उलार' उपन्यासको संरचना, कथानक, चरित्र, पर्यावरण, सारवस्तु, भाषाशैली र शीर्षक सार्थकता कोणबाट व्याख्या

	विश्लेषण ४.२.३ विशिष्ट पङ्क्तिहरूको व्याख्या(पूर्वसन्दर्भ, अन्तर्वस्तु, भाषा आदि)
क) डायस्पोरा उपन्यासको परिचय दिन, ख) राजवको परिचय र प्रवृत्तिगत विशेषताहरू पहिल्याउन, ग) विभिन्न कोणबाट 'मोटेल अमेरिका' उपन्यासको विश्लेषण गर्न, घ) उक्त उपन्यासका विशिष्ट पङ्क्तिहरूको व्याख्या गर्न ।	**एकाइ पाँच : डायस्पोरिक उपन्यासकार राजव र उनको *'मोटेल अमेरिका'* उपन्यास (पाठ्यघन्टी ६)** ५.१ डायस्पोरा उपन्यासको परिचय ५.२ उपन्यासकार राजवको परिचय र प्रवृत्तिगत विशेषताहरू ५.३ 'मोटेल अमेरिका' उपन्यासको संरचना, कथानक, चरित्र, पर्यावरण, सारवस्तु, भाषाशैली र शीर्षक सार्थकता कोणबाट व्याख्या विश्लेषण ५.४ विशिष्ट पङ्क्तिहरूको व्याख्या (पूर्वसन्दर्भ, अन्तर्वस्तु, भाषा आदि

४. शिक्षण प्रक्रिया

प्रस्तुत पाठ्यांशको शिक्षणमा आवश्यकताअनुसार आदर्श वाचन, व्याख्यान, छलफल, प्रश्नोत्तर,कक्षाकार्य, परियोजना कार्य,कक्षा प्रस्तुति,समस्या समाधान, खोज आदि विभिन्न प्रक्रिया अवलम्बन गरिनेछ । शिक्षणका क्रममा पर्याप्त दृष्टान्त र विद्यार्थी सहभागितामा जोड दिइनेछ ।

५. आन्तरिक मूल्याङ्कन ४०%

यस पाठ्यांशको आन्तरिक मूल्याङ्कन शिक्षकद्वारा निम्न गतिविधिहरूको आधारमा सञ्चालन गरिनेछ :

क) कक्षा गतिविधिहरूमा उपस्थिति र सहभागिता : ५+५=१०अङ्क

ख) **मूल्याङ्कन (असाइनमेन्ट)१ : प्रतिबिम्बात्मक टिप्पणीहरू र कक्षा प्रस्तुतीकरण** ५+५=१०अङ्क :

(प्रत्येक एकाइको अन्तमा शिक्षकले दिएका २ देखि ४ प्रश्नमा प्रतिबिम्बात्मक टिप्पणीहरू र तीमध्ये कुनै दुईको प्रस्तुतीकरण)

ग) मूल्याङ्कन (असाइनमेन्ट)२ : अध्ययनपत्र, निबन्ध, परियोजना र अन्तर्वार्ता : ५+५ = १० अङ्क

(विद्यार्थीहरूले छानेका तथा शिक्षक एव. अन्तर्वार्ताद्वारा अनुमोदित गरिएका विषयहरूमा तार्किक निबन्ध, अध्ययनपत्र वा परियोजना)

घ) मध्यसत्र परीक्षा : १० अङ्क

६. बाह्य मूल्याङ्कन ६०%

यस पाठ्यांशको सत्रको अन्त्यमा परीक्षा नियन्त्रण कार्यालयले निम्नानुसार बाह्य मूल्याङ्कनमा आधारित लिखित परीक्षा सञ्चालन गर्नेछ :

प्रश्नका प्रकारहरू	**सोधिने जम्मा प्रश्नहरू**	**जवाफ दिनु पर्ने प्रश्नहरूको संख्या र छुट्याइएको अंक**	**कुल पूर्णाङ्क**
समूह 'क' बहुवैकल्पिक प्रश्नहरू	१० ओटा प्रश्नहरु	**१०×१**	**१०**
समूह 'ख' सङ्क्षिप्त उत्तरात्मक प्रश्नहरू	दुइटा अथवा सहित ६ ओटा प्रश्नहरु	**६×५**	**३०**
समूह 'ग' लामो उत्तरात्मक प्रश्नहरू	एउटा अथवा सहित २ ओटा प्रश्नहरु	**२×१०**	**२०**

७. पाठ्यपुस्तकहरू

१. कोइराला, विश्वेश्वर (२०२७), *नरेन्द्र दाइ,* साझा प्रकाशन ।

२. पाण्डे, नयनराज (२०५५), *उलार,* तन्नेरी प्रकाशन ।

३. राजव (२०६७), *मोटेल अमेरिका,* साझा प्रकाशन ।

४. वाङ्देल, लैनसिंह(२०५४), *मुलुक बाहिर दसौ सं,* रत्न पुस्तक भण्डार ।

५. पारिजात (२०३९), अनिदो पहाडसँगै,सङ्कल्प प्रकाशन ।

८. सहायक पाठ्यपुस्तकहरू

१.अधिकारी, चूडामणि (?), *विश्वेश्वर प्रसाद कोइरालाका उपन्यासहरू,*मणि पुस्तकालय ।

२. ओझा, रामनाथ (?), *उपन्यास सिद्धान्त र नेपाली उपन्यास,* पिनाकल प्रकाशन ।

३ खतिवडा, लयप्रसाद (२०७६), *उपन्यास सिद्धान्त, विकासक्रम र आधुनिक नेपाली उपन्यास र उपन्यासकार,* इन्टेलेक्च्युयल बुक प्यालेस ।

४. प्रधान, कृष्णचन्द्रसिंह (२०३६), *नेपाली उपन्यास र उपन्यासकार* ,साझाप्रकाशन ।

५. बराल, ऋषिराज (२०६५), *उपन्यासको सौन्दर्यशास्त्र,* साझा प्रकाशन ।

६. बराल, कृष्णहरि र एटम, नेत्र (?), *उपन्यास सिद्धान्त र नेपाली उपन्यास,* साझा प्रकाशन ।

७. लामिछाने, यादवप्रकाश (२०६३), *आधुनिक नेपाली उपन्यासमा विसङ्गति बोध,* विद्यार्थी पुस्तक भण्डार ।

७. राई, इन्द्रबहादुर (२०३१), *नेपाली उपन्यासका आधारहरू,* साझा प्रकाशन ।

८. सुवेदी, राजेन्द्र (२०५३), *नेपाली उपन्यास परम्परा र प्रवृत्ति,* भूमिका प्रकाशन ।